

**ARKUSZ ZAWIERA INFORMACJE PRAWNIE CHRONIONE DO MOMENTU
ROZPOCZĘCIA EGZAMINU**

UZUPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

KOD UCZNI

--	--	--

DATA URODZENIA UCZNI

--	--	--	--	--	--	--	--

dzień miesiąc rok

*miejsce
na naklejkę
z kodem*

**EGZAMIN
W TRZECIEJ KLASIE GIMNAZJUM
Z ZAKRESU PRZEDMIOTÓW HUMANISTYCZNYCH**

Instrukcja dla ucznia

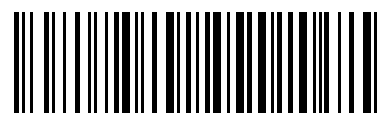
1. Sprawdź, czy zestaw egzaminacyjny zawiera 10 stron.
Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
2. Zestaw egzaminacyjny zawiera 24 zadania.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Wszystkie zadania rozwiąż długopisem lub piórem.
5. Do niektórych zadań podane są cztery odpowiedzi: A, B, C, D.
Tylko jedna z nich jest poprawna. Wybierz ją i zaznacz znakiem **X** np.:
A.   ~~B.~~   C.   D.
6. Jeśli się pomylisz, otocz znak **X** kółkiem i zaznacz inną odpowiedź, np.:
A.   ~~B.~~   ~~C.~~   D.
7. Do niektórych zadań podane są dwie odpowiedzi:
TAK   NIE
Tylko jedna z nich jest prawdziwa. Wybierz ją i zaznacz znakiem **X**, np.:
TAK   ~~NIE~~
8. Pozostałe zadania wykonaj bezpośrednio pod poleceniami.
Pomyłki przekreśl.
9. Na ostatniej stronie znajduje się brudnopis, z którego możesz skorzystać.
Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

Powodzenia!

KWIECIEŃ 2009

**Czas pracy:
do 180 minut**

**Liczba punktów
do uzyskania: 50**

Przeszłość i przyszłość

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 1. i 2.

Mowa jest znakomitym środkiem porozumiewania się, przekazywania wiadomości, myśli i uczuć, ale słowo mówione jest nietrwałe. Wynalazkiem, który pozwolił człowiekowi na utrwalanie, gromadzenie, przesyłanie na odległość i rozpowszechnianie wiadomości, było pismo.

Na podstawie: W. Kopaliński, *Opowieści o rzeczach powszednich*, Warszawa 2006.

Zadanie 1.

Dokończ zdanie trzema informacjami z tekstu.

Za pomocą mowy możemy przekazać (co?): .....,
..... i .....

Zadanie 2.

Dokończ zdanie.

Wynalazkiem wymienionym w tekście jest .....

Przeczytaj wiersz i wykonaj zadania: 3., 4., 5. i 6.

Ziemio moja, droższa od innych,
nie śpię, szukam wspomnień dziecińczych,
bazgrzę niezręcznie, i na papierze
dom się pojawia, płoty, ganki,
[...]
dąb, co od wieków nic się nie zmienił
i błogosławiąc wznosi ramiona.

W. Broniewski, *Rysunek*, [w:] B. Kryda, *Krajobraz poezji polskiej*, Warszawa 1986.

Zadanie 3.

Dokończ zdanie, łącząc je linią z odpowiednią informacją w ramce.

Osobą mówiącą w wierszu jest

dziecko.

dorośli.

Zadanie 4.

Dokończ zdania.

Osoba mówiąca w wierszu zwraca się do .....

Osoba mówiąca w wierszu szuka .....

Zadanie 5.

Oceń, czy zdanie jest prawdziwe. Zaznacz TAK lub NIE.

Zwrot *wznosi ramiona* opisuje osobę wypowiadającą się w wierszu.   TAK   NIE

Zadanie 6.

Zaznacz poprawną odpowiedź.

Osoba wypowiadająca się w wierszu

A. tęskni.

B. rozpacza.

C. boi się.

D. złości się.

Na podstawie ilustracji wykonaj zadanie 7.

W.S. Mount, *Long Islands Farmhouses*, [za:] www.1st-art-gallery.com

Zadanie 7.

Oceń, czy zdania są prawdziwe. Zaznacz TAK lub NIE.

Ilustracja przedstawia pejzaż.

TAK

NIE

Na pierwszym planie ilustracji znajduje się budynek.

TAK

NIE

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania: 8., 9. i 10.

Byłem najmłodszym synem mych rodziców. Ojciec mój inną mi sposobił przyszłość, ja jednak – wzorem moich braci – pragnąłem zostać żeglarzem. Pragnienie to silniejsze było niż przestrogi życzliwych przyjaciół, niż wola i nakazy ojca, niż prośby i nalegania matki...

Na podstawie: D. Defoe, *Robinson Kruzo*, Warszawa 1998.

Zadanie 8.

Oceń, czy zdania są prawdziwe. Zaznacz TAK lub NIE.

Osoba mówiąca w tekście miała starszych braci.

TAK   NIE

Przyjaciele osoby mówiącej popierali jej dążenia do zostania żeglarzem.

TAK   NIE

Zadanie 9.

Dokończ zdanie.

Ojciec mój inną mi sposobił przyszłość – to znaczy, że ojciec bohatera tekstu

.....

Zadanie 10.

Dokończ zdanie, łącząc je linią z odpowiednią informacją w ramce.

W przytoczonym tekście zawarte są

wspomnienia osoby mówiącej.

wspomnienia ojca osoby mówiącej.

Zadanie 11.

Napisz list do kolegi lub koleżanki, w którym opowiesz o tym, kim chciałbyś/chciałabyś zostać w przyszłości i dlaczego. Zapytaj o jego/jej plany na przyszłość.

Twoja praca powinna zająć co najmniej połowę wyznaczonego miejsca.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 12. i 13.

Wspominanie ma ogromną tradycję. Było częścią rozmów nawet wśród hucznych uczt renesansowych. Wspominano albo młodość spędzoną na jakimś dworze, albo żołnierskie, wojenne przygody.

Na podstawie: T. Rojek, *Damy, rycerze i dzinsy*, Warszawa 1977.

Zadanie 12.

Dokończ zdanie.

Podczas uczt renesansowych wspominano (co?) .....
lub .....

Zadanie 13.

Dokończ zdanie, łącząc je linią z odpowiednim wyrazem w ramce.

Przykład podany w tekście dotyczy czasów

minionych.

współczesnych.

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania: 14., 15., 16., 17. i 18.

W domu panowała leniwa cisza, przerywana jedynie szelestem gazety, którą czytał tata. Mama drzemała, leżąc na swoim tapczanie, a Joasia siedziała przy oknie, układając w myślach pierwsze zdanie pamiętnika. Z sąsiedniego pokoju również nie dochodził żaden gwar. Babci nie było. Babcia wyjechała.

„Nazywam się Joanna – myślała intensywnie – i postanowiłam pisać pamiętnik”. Nie, to niedobry początek. Trzeba zacząć inaczej. „Postanowiłam pisać pamiętnik. Nazywam się Joanna...”

Na podstawie: K. Siesicka, *Przez dziurkę od klucza*, Wrocław 1999.

Zadanie 14.

Oceń, czy zdania są prawdziwe. Zaznacz TAK lub NIE.

Mama czytała gazetę.

TAK   NIE

Osobą opowiadającą w tekście jest tata.

TAK   NIE

Joanna zdecydowała, że będzie pisać pamiętnik.

TAK   NIE

Zadanie 15.

Zaznacz poprawną odpowiedź.

Użyte w tekście wyrażenie *leniwa cisza* oznacza, że w domu panował

- A. smutek.
- B. spokój.
- C. strach.
- D. żal.

Zadanie 16.

Dokończ zdanie, łącząc je linią z odpowiednim wyrazem ramce.

Pieszczotliwą formą imienia autorki pamiętnika jest

Joanna.

Joasia.

Zadanie 17.

Na podstawie tekstu zaznacz poprawną odpowiedź.

Joanna myślała intensywnie o

- A. swoim imieniu.
- B. zakończeniu pamiętnika.
- C. pierwszym zdaniu pamiętnika.
- D. wydarzeniach opisanych w gazecie.

Zadanie 18.

Dokończ zdanie, łącząc je linią z odpowiednim wyrazem w ramce.

Osoby występujące w tekście są

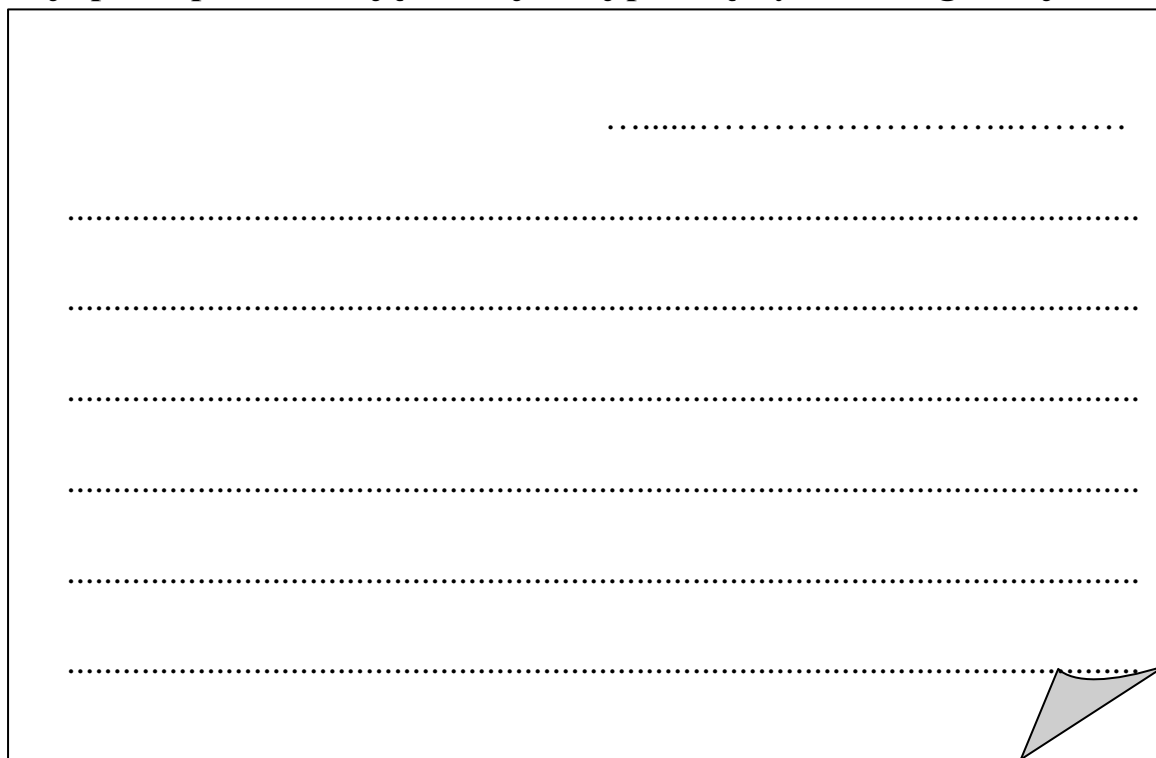
rodziną.

znajomymi.

Zadanie 19.

Posługując się formą pamiętnika, opisz wydarzenie, w którym sam uczestniczyłeś lub którego byłeś świadkiem.

Twoja praca powinna zająć co najmniej połowę wyznaczonego miejsca.

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 20. i 21.

Art. 54.

1. Każdemu zapewnia się wolność wyrażania swoich poglądów oraz pozyskiwania i rozpowszechniania informacji.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., DzU nr 78, poz. 483, z późn. zm.

Zadanie 20.

Dokończ zdanie, łącząc je linią z odpowiednią informacją w ramce.

Wolność wyrażania swoich poglądów oznacza, że każdy ma prawo

wypowiadać własne opinie.

narzucać swoje zdanie innym.

Zadanie 21.

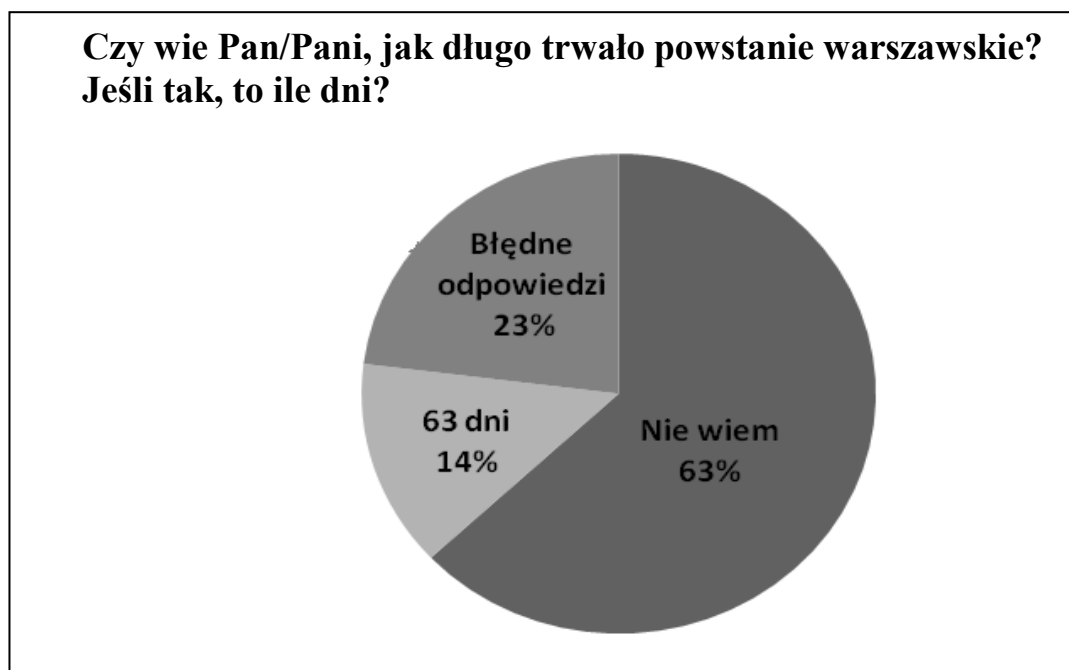
Oceń, czy zdania są prawdziwe. Zaznacz TAK lub NIE.

Art. 54. mówi tylko o wolności pozyskiwania informacji. TAK NIE

Konstytucja jest aktem prawnym. TAK NIE

Zapoznaj się z diagramem i na jego podstawie wykonaj zadania: 22., 23. i 24.

Na podstawie: www.pentor.pl

Zadanie 22.

Oceń, czy zdania są prawdziwe. Zaznacz TAK lub NIE.

Przedstawione badanie skierowane było do kobiet i mężczyzn.

TAK

NIE

Najliczniejsza grupa badanych wie, jak długo trwało powstanie warszawskie.

TAK

NIE

Zadanie 23.

Uzupełnij zdanie odpowiednią informacją z diagramu.

Powstanie warszawskie trwało ..... dni.

Zadanie 24.

Uzupełnij zdanie odpowiednim wyrazem z ramki.

wiedzy   opinii

Przedstawione na diagramie wyniki badań dotyczą ..... na temat powstania warszawskiego.

Brudnopis

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....